

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la recurs

învinuirea lui

Galina Capcelea, Natalia Iacovenco (Loghin) și Anna Climciuc

(art. 191 alin. (5) și 361 alin. (2) Cod penal)

(Dosarul nr. Ira-1129/2023

Nr. PIGD 1-22003668-01-Ira-03012023)

Recurs depus până la 01 septembrie 2023; Decizia instanței de apel suficient de motivată în privința art. 196 Cod penal; Pronunțarea unei noi hotărâri prin care doi din cei trei acuzați au fost achitați în ceea ce privește 361 Cod penal, deoarece fapta nu a fost comisă de ei; Dreptul unicului asociat al unei societăți să pretindă despăgubiri pentru prejudiciile materiale cauzate societății.

23 octombrie 2025

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Viorica Mihaila

Curtea de apel: Xenofon Ulianoschi, Svetlana Balmuș, Sergiu Furdui, Oxana Robu,

Igor Mânăscuță, Silvia Vrabii, Iurie Iordan, Elena Cojocari, Marcel Juganari

Instanța de recurs: Iurie Diaconu, Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Burduh, Maria Ghervas, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan, Victor Boico, Mariana Pitic

Textul corespunde originalului

Judecând în numele legii, în lipsa părților, recursul în cauza penală privind învinuirea lui Galina Capcelea, Natalia Iacovenco (Loghin) și Anna Climciuc,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Vladislav Gribincea, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc,

Alexandru Negru, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Galina Capcelea s-a născut în anul 1967 în mun. Chișinău. Natalia Loghin (Iacovenco) s-a născut în anul 1982 în mun. Chișinău. Anna Climciuc s-a născut în anul 1961 în Ucraina. Ele a fost învinuite de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (5), 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal (delapidarea averii străine și confecționarea, deținerea sau folosirea documentelor oficiale false).

2. Prima instanță a încetat procesul intentat în privința lui Galina Capcelea, Natalia Loghin (Iacovenco) și Anna Climciuc în baza art. 196 alin. (4) și 361 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal în legătură cu survenirea termenului de prescripție. Prezenta cauză a fost remisă la rejudecare de două ori.

3. La 07 martie 2023, instanța de apel a respins apelurile declarate de partea vătămată, Pavel Zaițev, și de apărătorul Ion Gavriiliuc în interesele lui Anna Climciuc, Natalia Iacovenco (Loghin) și de Galina Capcelea. A fost admis apelul procurorului, s-a casat sentința parțial, în latura penală, inclusiv din oficiu în temeiul art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care Capcelea și Iacovenco (Loghin) au fost liberate de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție. În privința lui Anna Climciuc s-a încetat procesul penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, deoarece a intervenit decesul făptuitorului.

4. La 07 iunie 2023, partea civilă Pavel Zaițev a depus recurs în care solicită admiterea acțiunii civile. La 08 iunie 2023, procurorul Vitalie Călugăreanu a depus recurs în care solicită casarea deciziei și reamplasarea cauzei la rejudecare. La 15 iunie 2023, avocatul Iurie Bordeniuc, în numele condamnatelor, a depus recurs în care solicită casarea deciziei cu dispunerea unei hotărâri de achitare.

5. Urmărirea penală a fost pornită la 09 noiembrie 2009 și s-a finalizat la 24 septembrie 2012. Prima instanță a examinat cauza în perioada 24 septembrie 2012- 28 decembrie 2016. Instanța de apel a examinat cauza în perioadele 13 martie - 12 decembrie 2017, 19 martie - 15 mai 2019 și 05 mai 2021 - 07 martie 2023. Instanța de recurs a examinat cauza în perioada 19 septembrie 2018 - 22 ianuarie 2019 și 23 ianuarie 2020 - 09 februarie 2021. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 14 iulie 2023.

6. La 22 septembrie 2025, Pavel Zaițev a depus o cerere de accelerare a examinării cauzei penale. Având în vedere că ședința de judecată a fost deja fixată pentru 23 octombrie 2025, cererea nu a fost distribuită pentru examinare.

ÎN FAPT

a. Învinuirea adusă

7. Galina Capcelea a fost învinuită că, în calitate de contabil-șef al S.R.L. „Donteh-Plus”, împreună cu Natalia Loghin (Iacovenco) (contabil) și Anna Climciuc (manager de vânzări), au acționat cu intenție directă și contrar obligațiilor de serviciu, introducând date false în documentația contabilă a întreprinderii în perioada 2006–2009. Prin aceste acțiuni, ele au sustras 374.631 de lei în numerar și marfă în valoare de 132.419 de lei, provocând firmei o daună materială totală de 507.050 de lei. Fapta a fost încadrată conform art. 191 alin. (5) Cod penal.

8. De asemenea, Galina Capcelea, în aceeași funcție și în comun cu celelalte două persoane, a falsificat documente oficiale prin contrafacerea semnăturii directorului Pavel Zaițev pe mai multe dispoziții de plată (nr. 242/26.09.2007, nr. 299/15.10.2007, nr. 266/26.10.2007, nr. 309/31.12.2007, nr. 43/05.04.2008). Aceste acțiuni au avut ca scop folosirea actelor false și au cauzat întreprinderii prejudicii materiale în proporții deosebit de mari. Fapta a fost încadrată conform art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal.

b. Acte de procedură și acțiunea civilă

9. La 09 noiembrie 2009, s-a dispus începerea urmăririi penale în privința lui Galina Capcelea și Natalia Loghin în baza plângerii depuse de Pavel Zaițev (vol. I, f.d. 1). La 13 noiembrie 2009, Galina Capcelea și Natalia Loghin au fost recunoscute în calitate de bănuit (vol. I, f.d. 109 și 138).

10. Prin ordonanța din 18 noiembrie 2009, a fost recunoscut în calitate de reprezentant legal Pavel Zaițev al S.R.L. „Donteh-Plus” (vol. I, f.d. 95). Prin ordonanța din 18 noiembrie 2009, a fost recunoscut în calitate de partea vătămată Pavel Zaițev, administratorul S.R.L. „Donteh-Plus” S.R.L. (vol. I, f.d. 97). Conform actului de revizuire economico-financiară din 15 aprilie 2010 s-a constatat o lipsă în gestiunea societății în sumă de 663.659 de lei,

11. Prin ordonanțele din 13 februarie 2010, au fost scoase de sub urmărirea penală Galina Capcelea și Natalia Loghin în temeiul art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală (vol. I, f.d. 181-182).

12. La 21 septembrie 2012, procurorul Vladimir Lupu a dispus anularea ordonanței din 13 februarie 2010, ca fiind ilegală și neîntemeiată. Prin ordonanța procurorului s-a constatat că scoaterea de sub urmărire penală a lui Loghin și Capcelea a fost dispusă nelegal și neîntemeiat. Procurorul a reținut că, potrivit art. 284 Cod de procedură penală, scoaterea unei persoane de sub urmărire penală

poate avea loc doar dacă nu există semne ale infracțiunii sau dacă fapta nu întrunește elementele acesteia. În cazul dat, probele acumulate indică existența faptelor prejudiciabile imputabile celor două persoane, iar scoaterea acestora de sub urmărire penală nu era justificată (vol. I, f.d. 183-184).

13. A fost emise ordonanțele din 21 și 24 septembrie 2012, au fost puse sub învinuire Natalia Loghin, Anna Climciuc și Galina Capcelea (vol. IV, f.d. 200-201, 204-205, 208-209). De asemenea, au fost audiate în calitate de învinuite, li s-a adus la cunoștință învinuirea formulată, însă au refuzat să dea declarații.

14. La 24 septembrie 2012 a fost întocmit proces-verbal de informare privind finalizarea urmăririi penale, prin care învinuitele au fost informate despre acest fapt. Ulterior, a fost întocmit rechizitoriul. Pe parcursul perioadei cuprinse între emiterea ordonanțelor din septembrie 2012 și finalizarea urmăririi penale, învinuitele nu au contestat acțiunile respective, conform prevederilor art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală (abrogat în anul 2023).

15. La 12 mai 2016, Judecătoria Botanica, mun. Chișinău a examinat cererea avocatului Gheorghe Postolachi în numele lui Galina Capcelea, prin care solicită să fie recunoscută nulă ordonanța procurorului din 2012. Avocatul a susținut că lui Capcelea și Loghin le-a încălcat dreptul de a nu fi urmărite sau judecate de mai multe ori pentru aceeași faptă, solicitând încetarea procesului penal în temeiul art. 332 Cod de procedură penală. Ordonanța procurorului din 21 septembrie 2012 nu conține indicii despre vreun viciu fundamental sau fapte noi care, potrivit art. 287 Cod de procedură penală, ar justifica reluarea urmăririi penale. Această ordonanță a fost emisă după mai mult de un an și jumătate de la încetarea urmăririi, contrar termenului prevăzut de art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală. Avocatul a făcut trimitere la [Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015](#), prin care o parte din art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală a fost declarată neconstituțională. Instanța a constatat că ordonanțele din 2010 de scoatere de sub urmărire penală au fost legale la acel moment, însă, ulterior, au apărut fapte noi și probe relevante (probatoriul pus la baza rechizitoriului) care justifică reluarea urmăririi penale conform art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală (vol. VI, f.d. 183- 189).

16. La 04 septembrie 2014, partea vătămată, Pavel Zaițev, a depus cerere de chemare în judecată prin care solicită încasarea de la pârât a prejudiciului moral în sumă de 150.000 de lei (vol. V, f.d. 147-148). La 21 aprilie 2015, Pavel Zaițev a depus o cerere prin care a solicitat încasarea sumei de 8.679.307,21 lei, reprezentând acțiune civilă ce include prejudiciul material și moral, salariul ratat, daunele aduse reputației profesionale, compensarea venitului ratat din activitatea întreprinderii, precum și investițiile efectuate în fondul statutar al întreprinderii (vol. V, f.d. 208-209). La 16 noiembrie 2015, Pavel Zaițev a mărit pretenția

privind prejudiciul cauzat la 11.067.778,14 lei (vol. VI, f.d. 3), iar la 14 iunie 2016 a concretizat aceste pretenții (vol. VI, f.d. 201-202).

c. Probatoriul

17. Prin actul de revizie economico-financiară din 15 aprilie 2010, efectuat la S.R.L. „Donteh-Plus”, s-a constatat o lipsă în gestiunea societății în sumă de 663.659 de lei, dintre care 531.240 de lei reprezintă mijloace bănești, iar 132.419 de lei bunuri materiale (vol. II, f.d. 3-13). Raportul de expertiză nr. 2104, din 29 septembrie 2011, a constatat că la S.R.L. „Donteh-Plus”, la 01 aprilie 2010, lipseau mijloacele bănești și bunurile stabilite în cadrul reviziei. În anii 2006–2009 nu s-au efectuat inventarieri, încălcând Legea contabilității, iar dispozițiile de plată nu erau semnate de Pavel Zaițev, ceea ce a dus la un neajuns total de 1.674.999 de lei. Expertiza a reținut nereguli grave în evidența contabilă și în gestionarea numerarului întreprinderii (vol. II, f.d. 75-89).

18. Raportul de expertiză grafoscopică nr. 463, din 19 octombrie 2010, a stabilit că semnăturile din dispozițiile de plată nr. 266, 309, 242, 299 (din anul 2007), probabil, nu au fost executate de Andrei Cvasnițchi, iar semnătura de pe dispoziția nr. 43, din 05 aprilie 2008, nu aparține lui Pavel Zaițev (vol. II, f.d. 132-133). Raportul de expertiză grafoscopică nr. 1487, din 08 iulie 2011, a stabilit că semnăturile din dispozițiile de plată nr. 266, 309, 242 și 299, emise pe numele lui Andrei Cvasnițki, nu au fost executate de acesta, ci de o persoană neidentificată. Semnătura din dispoziția de plată nr. 43, din 05 aprilie 2008, emisă pe numele lui Pavel Zaițev, a fost executată de Natalia Loghin, la fel ca și inscripțiile „Am primit suma” din aceeași dispoziție (vol. II, f.d. 170-183). Raportul de expertiză contabilă nr. 1577 din 26 octombrie 2015 confirmă imposibilitatea stabilirii neajunsului de bunuri materiale în perioada în care Capcelea, Iacovenco (Loghin) și Climciuc au activat la companie, ceea ce demonstrează lipsa unei baze factuale pentru concluziile instanței (vol. V, f.d. 225-244).

19. Expertul judiciar contabil Petru Sajin a declarat că, în 2006, lui Zaițev i-a fost eliberată suma de 13.064.448 de lei, din care 11.528.793 de lei au fost depuse la bancă, 698.774,44 de lei returnate în casă și cheltuieli 8.944,5 de lei. Expertiza a constatat neajunsuri totale de 663.659 de lei, inclusiv bunuri materiale în valoare de 132.419 de lei. Discrepanțele dintre audit și expertiză provin din faptul că auditorul a luat în calcul dispozițiile de plată nesemnate.

20. Galina Capcelea, în calitate de bănuit, a relatat că, fiind contabilă la S.R.L. „Donteh-Plus”, Pavel Zaițev, fiind conducătorul companiei, gestiona personal încasările, folosea banii firmei pentru afaceri personale (magazinul „Șic”, firmele „Super-Tur” și „Astartmax”), pentru întreținerea concubinei și a familiei, precum și pentru vacanțe costisitoare. Cheltuielile acestora erau acoperite din contul societății. Zaițev falsifică semnătura sa la bancă, dispunea plăți nejustificate și utiliza bunurile firmei în scop personal. După refuzul lui Capcelea de a mai

falsifica documente pentru bancă, Zaițev a început să o amenințe și să o insulte, ascunzându-i cererea de demisie și exercitând presiuni asupra ei.

21. Natalia Loghin, în calitate de bănuit, a declarat că a lucrat ca simplu contabil la S.R.L. „Comnordteh” și S.R.L. „Donteh-Plus”, fără contracte de muncă clare, pentru a asista contabilul-șef (Galina Capcelea). Ea se ocupa de documentele de casă, deconturi cu clienții și înregistrarea facturilor, dar nu a gestionat banii, care erau în mâinile lui Pavel Zaițev. Acesta controla personal sumele, folosea contabilitatea dublă, lua bani în numerar sau făcea plăți neoficiale, iar Loghin nu putea răspunde pentru nereguli. Ea a executat toate sarcinile ordonate, și a demisionat ulterior.

22. Pavel Zaițev, fondator și administrator al S.R.L. „Donteh-Plus”, în calitate de partea vătămată, a declarat că, deși avea încredere în contabilele Capcelea și Loghin, analiza financiară a arătat multiple delapidări. Mijloacele financiare nu erau depuse la bancă, erau eliberate documentar în lipsa lui, cu semnături falsificate, iar dispozițiile de plată erau întocmite și pe numele angajaților care nu mai lucrau. În perioadele de concediu sau deplasare, banii erau colectați de șofer, vânzători sau contabile și ulterior predați lui Zaițev. Sursele de numerar proveneau din vânzările magazinelor și al depozitului. Delapidările se realizau prin înregistrarea vânzărilor reale ca fiind mai mici sau ca vânzări angro, cu diferențe de preț. Capcelea, Loghin și depozitarul Climciuc au abuzat de încrederea lui și au delapidat suma de 1.821.107,21 lei.

23. Martorul Gheorghe Gavrilan a declarat că a lucrat ca inginer- tehnic la S.R.L. „Donteh-Plus” între 2002-2009. El a aflat de problemele financiare în 2009, când Zaițev a convocat o ședință și a întrebat unde sunt banii, fiind descoperit un neajuns de 700.000 de lei. Gavrilan consideră că problemele au început în 2004-2005, din cauza unor credite mari și investiții nerentabile făcute de Zaițev (magazin „ȘIC” și o cameră de alegere a vopselei), precum și datorii neplătite. Banii companiei erau controlați strict de Zaițev, care ținea evidență zilnică, făcea verificări și inventarieri, ceea ce făcea imposibilă delapidarea fără știrea lui.

24. Martorul Vasile Talpă a declarat că a lucrat ca șofer la S.R.L. „Donteh-Plus” între 2004-2007. El transporta marfa cumpărată și banii de la magazine către Zaițev sau, în lipsa acestuia, către depozitara Anna Climciuc. Uneori, la indicația lui Zaițev, el a predat bani fiicei acestuia. El a văzut zilnic cum Climciuc preda banii și rapoartele către contabilitate.

25. Martorul Victor Milovidov a declarat că a fost șofer între 2005-2006 pe rute în or. Donețk, Ucraina. El primea documente și bani pentru deplasare de la contabile sau depozitar, fără a semna vreun document. El primea instrucțiuni direct de la Zaițev. El a observat că Zaițev cheltuia mult pe odihnă în străinătate.

26. Martorul Alexandru Timoftii a declarat că a lucrat ca hamal din 2002 și apoi șofer din 2007 la S.R.L. „Donteh-Plus”. El transporta tehnica cumpărată de

persoane fizice și banii către Zaițev sau Anna Climciuc. El a predat bani fiicei lui Zaițev și la depozitele din Bălți. De asemenea, el a confirmat controlul strict și inventarierea regulată efectuate de Zaițev, considerând imposibilă delapidarea fără știrea acestuia.

27. Martorul Andrei Cvasnițchi a declarat că a fost șofer între 2005-2008 pe rute spre Donețk. El primea documente și bani pentru deplasare de la contabile sau depozitar, fără a semna documente. Toate instrucțiunile veneau de la Zaițev. El a dus cadouri și plicuri sigilate, dar nu a dat bani familiei lui Zaițev și nu cunoaște detalii despre neajunsurile financiare.

28. Martorul Natalia Romanenco a declarat că, partenera lui Pavel Zaițev, a activat în întreprinderea S.R.L. „Donteh-Plus” în perioada 2005- 2006 ca director adjunct. Ea a împrumutat companiei aproximativ 140.000 de lei, care nu i-au fost restituiți. Ea nu cunoaște cine a întocmit anumite dispoziții de plată și a aflat despre delapidări abia în 2009, după audit.

29. Martorul Alisa Zaițeva a declarat că a primit în repetate rânduri diferite sume de bani de la tatăl său, transmise uneori prin șoferii firmei.

d. Sentința

30. La 28 decembrie 2016, [Judecătoria Botanica, mun. Chișinău](#), a încetat procesul intentat în privința lui Galina Capcelea, Natalia Loghin (Iacovenco) și Anna Climciuc în legătura cu survenirea termenului de prescripție. Instanța a constatat că inculpatele, angajate ale S.R.L. „Donteh-Plus” în perioada 2004–2009, au admis lipsuri bănești și de marfă în sumă de 663.659 de lei, confirmate prin expertiză. Totuși, probele nu au demonstrat însușirea efectivă a bunurilor. Astfel, lipsește elementul delapidării prevăzut de art. 191 alin. (5) Cod penal. Instanța a reținut că acțiunile lor reflectă neîndeplinirea corectă a atribuțiilor și abuzul de încredere în gestionarea bunurilor, cauzând prejudiciu material considerabil. În consecință, faptele au fost recalificate din art. 191 alin. (5) Cod penal în art. 196 alin. (4) Cod penal (cauzarea de daune materiale prin abuz de încredere, fără însușirea bunurilor). Deoarece faptele au fost comise în perioada 2006–2009, iar termenul de prescripție generală de cinci ani este împlinit, instanța a dispus încetarea procesului penal și liberarea inculpatelor de răspundere penală. În privința art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, instanța a constatat existența faptei, însă a dispus încetarea procesului penal pe motivul prescripției răspunderii penale, faptele fiind comise între 2006–2009. Argumentele privind nulitatea procedurii și încălcarea dreptului la apărare au fost respinse ca neîntemeiate, deoarece expertizele și actele procesuale au fost efectuate legal, cu respectarea drepturilor inculpatelor.

31. Instanța a încetat procesul civil referitor la încasarea prejudiciului cauzat „Donteh-Plus” S.R.L și a respins acțiune civilă a lui Pavel Zaițev. Instanța a constatat că prejudiciul invocat era cauzat persoanei juridice S.R.L.

„Donteh-Plus”, nu direct lui Zaițev, iar societatea este radiată din Registrul de stat și, prin urmare, nu mai are capacitate de folosință.

e. Apelurile și prima procedură de apel

32. La 10 ianuarie 2017, Pavel Zaițev a depus apel. El a solicitat emiterea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpatele să fie condamnate în baza art. 191 alin. (5) și 361 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal și să fie admisă acțiunea civilă în mărime de 12.831.199,86 de lei. El a susținut că prima instanță a examinat cauza superficial, fapt ce a condus la o soluție eronată. Ea a ignorat probele care demonstrează existența elementelor infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal în acțiunile inculpatelor. Potrivit expertizei nr. 2104, din 29 septembrie 2011, prejudiciul material cauzat întreprinderii a fost stabilit, compusă din mijloace bănești neconfirmate prin semnătură și considerate lipsă în casă, neajunsuri de numerar și lipsă de marfă (vezi para. 17). Prejudiciul pretins, include prejudiciul material, dobânzi de întârziere, investiții în fondul statutar, salariul ratat, venitul pierdut al întreprinderii, precum și despăgubiri pentru prejudiciul moral și afectarea reputației profesionale. La 04 decembrie 2017, Pavel Zaițev a depus cerere de concretizare privind acțiunea civilă, solicitând un prejudiciu material în mărime de 12.878.470,27 lei (vol. X, f.d. 9).

33. La 12 ianuarie 2017, avocatul Ion Gavriluc, în numele lui Anna Climciuc, a depus apel. El a solicitat casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri de achitare. Avocatul a susținut că inculpatele nu pot fi trase la răspundere penală, întrucât sesizarea instanței s-a făcut cu încălcarea legii, acestea nefiind informate clar despre faptele imputate. Ordonanța și rechizitoriul sunt vagi, fără date concrete și fără concluzii contabile clare. El a criticat și neclaritatea acuzației privind falsificarea dispozițiilor de plată și a contestat legalitatea reluării urmăririi penale după ordonanța din 13 februarie 2010 prin care inculpatele Loghin și Capcelea au fost scoase de sub urmărire (vol. I, f.d. 181- 182).

34. La 12 ianuarie 2017, procurorul în procuratura mun. Chișinău, Adrian Scutaru, a depus apel. El a solicitat casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpatele să fie condamnate după cum urmează:

Prenumele, numele	Infracțiunea	Pedeapsa
Galina Capcelea	art. 191 alin. (5) Cod penal	opt ani de închisoare
	pedeapsa finală conform art. 84 Cod penal, nouă ani de închisoare	doi ani de închisoare
Natalia Iacovenco (Loghin)	art. 191 alin. (5) Cod penal	opt ani de închisoare
	pedeapsa finală conform art. 84 Cod penal, nouă ani de închisoare	doi ani de închisoare

Anna Climciuc	art. 191 alin. (5) Cod penal	opt ani de închisoare
pedeapsa finală conform art. 84 Cod penal, nouă ani de închisoare	art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal	doi ani de închisoare

35. La 12 ianuarie 2017, Natalia Iacovenco (Loghin) a depus apel. Ea a solicitat casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpatele să fie achitate de comiterea infracțiunilor incriminate. Ea a susținut că instanța de fond a apreciat eronat probele, concluzionând neîntemeiat că lipsurile materiale și financiare s-au format în perioada 2006–2009, contrar concluziilor experților. Instanța nu a examinat posibilitatea apariției lipsurilor după plecarea sa din întreprindere, între septembrie 2009 și aprilie 2010, perioadă în care SRL „Donteh-Plus” și-a continuat activitatea. Instanța nu a evaluat corect rolul lui Pavel Zaițev, administratorul firmei, care gestiona încasările, și că declarațiile martorilor privind utilizarea banilor întreprinderii de către acesta au fost ignorate. În opinia sa, argumentele instanței sunt declarative și părtinitoare.

36. La 12 ianuarie 2017, Galina Capcelea a depus apel. Ea a solicitat casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri potrivit căreia inculpatele să fie achitate. Ea a susținut că instanța de fond a stabilit eronat că lipsa mijloacelor bănești și a mărfii s-a format în perioada 2006–2009, întrucât inventarierea care a constatat lipsa de 663.659 lei a fost efectuată abia în aprilie 2010, la opt luni după concedierea sa. Ea a invocat concluziile expertului Petru Sajin, potrivit cărora, din cauza lipsei inventarierilor între 2006 și 2009, nu se poate determina valoarea exactă a neajunsurilor din acea perioadă. De asemenea, expertiza contabilă nr. 1577 din 26 octombrie 2015 confirmă imposibilitatea stabilirii neajunsului de bunuri materiale în perioada în care Capcelea, Iacovenco (Loghin) și Climciuc au activat la companie, ceea ce demonstrează lipsa unei baze factuale pentru concluziile instanței (vol. V, f.d. 233).

37. La 12 decembrie 2017, [Curtea de Apel Chișinău](#) a respins apelurile declarate de procuror și de Pavel Zaițev, admitând în același timp apelurile depuse de avocatul Ion Gavriiliuc și de Natalia Iacovenco (Loghin) și Galina Capcelea. Instanța a casat sentința și a pronunțat o nouă hotărâre prin care a încetat procesul penal privind tragerea la răspundere penală a inculpatelor, motivând că: a) există o hotărâre anterioară a organului de urmărire penală privind scoaterea aceluiași persoane de sub urmărirea penală pentru aceeași faptă; b) este incidentă o circumstanță care exclude tragerea la răspundere penală, constând în încălcarea prevederilor legale privind sesizarea instanței. Ea a lăsat fără soluție acțiunea civilă.

38. Potrivit deciziei, prin ordonanțele din 13 februarie 2010 (vol. I, f.d. 181-182), Iacovenco (Loghin) N. și Capcelea G. au fost scoase de sub urmărire penală, pe motiv că faptele imputate nu întruneau elementele infracțiunii. Reluarea urmăririi penale la 21 și 24 septembrie 2012 (vol. IV, f.d. 200-201,

204-205, 208-209), dispusă de procurorul adjunct al mun. Chișinău, nu s-a întemeiat pe fapte noi, recent descoperite sau vicii fundamentale ale procedurii, fiind astfel nelegală. Prin urmare, reluarea urmăririi penale a fost contrară principiului interdicției de a fi urmărit și judecat de două ori pentru aceeași faptă. În consecință, inculpatele au fost supuse unei duble urmăriri și judecări pentru aceeași faptă, ceea ce atrage nulitatea absolută a procedurii. De asemenea, sesizarea instanței s-a făcut cu încălcarea dispozițiilor privind conținutul rechizitoriului. Actul de acuzare nu a descris clar faptele imputate, lipsind elementele esențiale (data, locul, modul de comitere și semnele calificative ale infracțiunilor), fapt ce a împiedicat inculpatele să-și exercite efectiv dreptul la apărare. Întrucât rechizitoriul este actul prin care se sesizează instanța, orice deficiență în conținutul său atrage nulitatea absolută a procesului.

39. Instanța a respins apelurile procurorului și părții civile, reținând că reluarea urmăririi penale a fost nelegală, fiind deja emisă o ordonanță de scoatere de sub urmărire penală pentru aceeași faptă. Prin urmare, probele invocate de acuzare nu pot fi valorificate, întrucât procedura este afectată de o cauză care exclude răspunderea penală.

f. Prima procedură de recurs

40. La 16 februarie 2018, partea civilă Pavel Zaițev a depus recurs. Recurentul solicită casarea deciziei, admiterea acțiunii civile în mărime de 12.831.199,86 de lei și dispunerea măsurilor de asigurare a acțiunii (sechestrul pe bunuri). Recurentul a susținut că instanța de apel a examinat superficial cauza și a motivat contradictoriu decizia, indicând eronat cuantumul prejudiciului și calitatea procesuală a lui Pavel Zaițev, care era parte vătămată, nu reprezentant legal al SRL „Donteh-Plus”. Sumele delapidate proveneau din investițiile și creditele garantate personal de Zaițev. Prejudiciul real era de 2.338.658 de lei, conform expertizei contabile, incluzând 1.674.999 de lei mijloace neconfirmate prin semnătură, considerate lipsă de bani (vol. II, f.d. 85). Instanța ar fi ignorat raportul de expertiză privind impactul asupra falimentului întreprinderii, fapt ce a dus la pierderea prin adjudecare a celor două apartamente gajate de Zaițev.

41. La 22 februarie 2018, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, a depus recurs. Recurentul solicita casarea deciziei și rejudecarea cauzei. Recurentul a susținut că instanța de apel a examinat superficial apelul, motivarea fiind contradictorie cu probele și ignorând unele argumente esențiale. Instanța a stabilit eronat calitatea procesuală a lui Pavel Zaițev, indicându-l ca reprezentant legal al SRL „Donteh-Plus”, deși el era parte vătămată, și cuantumul prejudiciului, care, conform expertizei contabile, era de 2.338.658 de lei. De asemenea, instanța nu a ținut cont de mijloacele bănești neconfirmate prin semnătură, considerate lipsă de bani, și a subestimat impactul prejudiciului asupra SRL „Donteh-Plus”. Partea vătămată a arătat că, din cauza delapidării, apartamentele gajate prin credit au fost adjudecate de bancă.

42. La 22 ianuarie 2019, [Curtea Supremă de Justiție](#) a admis recursurile, a casat total decizia și a remis cauza la rejudecare. Instanța a reținut că instanța de apel a comis erori de procedură și de drept, interpretând greșit ordonanța de reluare a urmăririi penale din 21 septembrie 2012. Ea a concluzionat greșit că ordonanța de reluare a urmăririi penale, nulă conform art. 251 Cod de procedură penală, ar fi avut efecte asupra Annei Climciuc, deși aceasta a fost pusă sub învinuire abia la 24 septembrie 2012 și anterior fusese audiată doar ca martor (vol. IV, f.d. 77-80). Totodată, instanța de apel a interpretat excesiv ordonanța și nu a analizat corespunzător motivele invocate în apel, pronunțându-se superficial și contradictoriu, inclusiv cu privire la lipsa unor concluzii sau rapoarte de expertiză care să clarifice valoarea bunurilor însușite.

g. A doua procedură de apel și de recurs

43. La 08 aprilie 2019, Pavel Zaițev a depus supliment la cererea de apel, susținând motivele în latura penală și civilă și actualizând valoarea totală a acțiunii civile la suma de 15.139.853,34 de lei (vol. XI, f.d. 121).

44. La 15 mai 2019, [Curtea de Apel Chișinău](#) a respins apelurile declarate de procuror și de Pavel Zaițev. Apelurile apărării au fost admise, a fost casată sentința parțial, inclusiv din oficiu, și pronunțată o nouă hotărâre. Instanța a reținut că inculpatele, în calitate de contabil-șef, contabil și manager de vânzări la S.R.L. „Donteh-Plus”, în perioada 2004–2009, au semnat neautorizat dispoziții de plată și nu au efectuat inventarierea mijloacelor bănești, cauzând întreprinderii un prejudiciu total de 663.659 lei (vol. II, f.d. 87). Expertizele contabile și actele de revizie au confirmat lipsa mijloacelor bănești și a mărfurilor, însă nu au dovedit însușirea efectivă a acestora de către inculpate. Faptele constatate reflectă neîndeplinirea corectă a obligațiilor de serviciu și abuzul de încredere în gestionarea bunurilor întreprinderii, ceea ce întrunește elementele art. 196 alin. (4) Cod penal, nu pe cele ale art. 191 Cod penal. Argumentele apărării privind implicarea lui Pavel Zaițev au fost respinse, întrucât acesta răspundea doar de organizarea contabilității, iar probele nu confirmă însușirea de către el a sumelor lipsă. Deoarece faptele au fost comise între 2006–2009, instanța a constatat expirarea termenului de prescripție și a dispus încetarea procesului penal și liberarea inculpatelor de răspundere penală potrivit art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. În ceea ce privește capătul de învinuire prevăzut la art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, instanța de apel a exclus din învinuirea agravanta prevăzută de lit. d), ca urmare a efectelor [Hotărârii Curții Constituționale nr. 33 din 07 decembrie 2017](#), prin care s-a declarat neconstituțional textul „intereselor publice sau” din lit. d) alin. (2) al art. 361 Cod penal. Totuși, și pentru această infracțiune dată de asemenea a expirat termenul de prescripție. În dispozitiv, instanța a menționat că a încetat procesul doar în ceea ce privește art. 361 Cod penal.

45. La 23 iulie 2019, avocatul Ion Gavriiliuc, în numele condamnatelor, a depus recurs. Recurentul a susținut că instanța de apel a ignorat existența bunurilor în valoare de 132.419 lei, confirmată de revizia din 15 aprilie 2010, transmise ulterior de la S.R.L. „Donteh-Plus” la S.R.L. „Ialoveni Service”, fapt confirmat de gestionar, dar neverificat în instanță. A fost invocată o contradicție între motivare și dispozitiv, întrucât instanța a motivat reținerea art. 196 și art. 361 Cod penal, iar în dispozitiv s-a făcut referire doar la art. 361. Apărarea a reiterat reluarea nelegală a urmăririi penale, invocând Hotărârea Curții Constituționale nr. 12/2015 și principiul interdicției dublei judecări pentru aceeași faptă, precum și deficiențele rechizitoriului, care nu a descris clar faptele și sumele. A fost invocată expertiza contabilă nr. 1577 (vol. V, f.d. 231), potrivit căreia soldul de 531.240 de lei nu are suport documentar, soldul real fiind zero. De asemenea, martorii nu au confirmat însușirea bunurilor de către inculpate.

46. La 25 iulie 2019, și Pavel Zaițev a depus recurs. El a susținut că instanța de apel a examinat superficial apelul său, omițând argumente esențiale și pronunțând o hotărâre contradictorie probatoriului. Instanța a indicat greșit quantumul prejudiciului, contrar expertizei contabile, și a reținut eronat că Pavel Zaițev este doar reprezentant al S.R.L. „Donteh-Plus”, deși acesta a fost recunoscut drept parte vătămată personal, întrucât prejudiciul provenea din investițiile și creditele garantate de el. Zaițev a invocat că prejudiciul real era de 2.338.658 de lei, incluzând 1.674.999 de lei mijloace bănești neconfirmate prin semnătură, 531.240 de lei neajuns în casă și 132.419 lei lipsă de marfă, conform expertizei contabile nr. 2104 (vezi para. 17). De asemenea, instanța nu a inclus în calcul suma de 1.674.999 de lei, care reprezintă lipsă de bani în casă, și a minimizat gravitatea prejudiciului, ignorând că apartamentele gajate de Zaițev au fost adjudecate de bancă ca urmare a delapidării.

47. La 26 iulie 2019, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, a depus recurs. El a susținut că instanța de apel nu a motivat corespunzător soluția și a ignorat argumentele din cererile de apel. Instanța a interpretat greșit Hotărârea Curții Constituționale nr. [33/2017](#), excluzând nejustificat lit. d) alin. (2) art. 361 Cod penal, deși textul privind „daunele în proporții mari aduse persoanelor juridice” nu a fost declarat neconstituțional. Eliminarea acestei calificări ar fi o eroare de fapt, întrucât inculpatele au falsificat dispoziții de plată, semnând în locul administratorului Pavel Zaițev și cauzând daune de 663.659 de lei S.R.L. „Donteh-Plus”. Referitor la art. 191 alin. (5) Cod penal, acuzarea a considerat eronată reîncadrarea în art. 196 alin. (4) Cod penal, deoarece probele (declarații, expertize, acte contabile și procese-verbale) demonstrează însușirea mijloacelor bănești, nu doar lipsa lor în gestiune.

48. La 09 februarie 2021, [Curtea Supremă de Justiție](#) a admis recursurile, a casat total decizia și a remis cauza la rejudecare. Instanța a constatat că, inițial, inculpatele au fost învinuite de delapidare și fals în acte. Prima instanță a recalificat faptele la art. 196 alin. (4) Cod penal, motivând că nu s-a dovedit

însușirea bunurilor, ci doar producerea de pagube prin abuz de încredere, și a încetat procesul penal din cauza prescripției. Instanța de apel, admitând parțial apelurile, a menținut această reîncadrare, dar a constatat vinovăția inculpatelor doar pentru infracțiunea prevăzută de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, dispunând liberarea de pedeapsă din cauza prescripției. Instanța de apel nu a motivat clar această soluție, nu a analizat complet probele, a omis argumentele apărării privind neajunsurile stabilite ulterior concedierii inculpatelor și a exclus fără temeii juridic agravanta privind daunele în proporții mari.

h. A treia procedură de apel

49. La 04 noiembrie 2021, partea civilă Pavel Zaițev a depus cerere de concretizare a acțiunii civile, solicitând un prejudiciu de 10.137.195,23 de lei (vol. XIII, f.d. 125-127). La 29 iunie 2022, Pavel Zaițev a actualizat această sumă la 12.787.764,42 de lei, majorare determinată de dobânzile de întârziere (vol. XIII, f.d. 149-152).

50. La 07 martie 2023, [Curtea de Apel Chișinău](#) a respins apelurile declarate de Pavel Zaițev, de apărătorul Ion Gavriliuc în interesele lui Anna Climciuc, Natalia Iacovenco (Loghin) și de Galina Capcelea. Ea a admis apelul procurorului, s-a casat sentința parțial, în latura penală, inclusiv din oficiu, și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care:

Prenumele, numele	Infracțiunea	Pedeapsa
Galina Capcelea	art. 196 alin. (4) Cod penal	liberarea de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție pentru atragerea la răspundere penală.
	art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal	
Natalia Iacovenco (Loghin)	art. 196 alin. (4) Cod penal	liberarea de pedeapsă penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție pentru atragerea la răspundere penală.
	art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal	
Anna Climciuc	art. 191 alin. (5) Cod penal	încetat procesul penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, deoarece a intervenit decesul făptuitorului.
	art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal	

51. Instanța a confirmat corectitudinea soluției din sentință privind reîncadrarea faptelor inculpatelor din infracțiunea de delapidare a averii străine (art. 191 alin. (5) Cod penal) în infracțiunile de cauzare de daune materiale prin abuz de încredere (art. 196 alin. (4) Cod penal) și fals în acte oficiale (art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal). Deși acuzatorul de stat a susținut că inculpatele și-ar fi însușit ilegal bunurile lipsă din casa S.R.L. „Donteh-Plus”, probele administrate nu au confirmat acest fapt. Totuși, s-a demonstrat că, în calitate de contabili, inculpatele au semnat neautorizat dispoziții de plată în locul

administratorului, au încălcat regulile de evidență contabilă și inventariere, cauzând un prejudiciu de 507.050 de lei (suma indicată în rechizitoriu).

52. Instanța de apel a constatat că învinuirea adusă inculpatelor pentru falsificarea dispozițiilor de plată se încadrează în infracțiunea prevăzută la art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, întrucât aceste documente constituie documente oficiale care acordă drepturi. Prin interpretarea art. 1256- 1258 Cod civil și a actelor normative ale Băncii Naționale a Moldovei, s-a reținut că ordinul (dispoziția) de plată este un document de decontare fără numerar, prin care o persoană (ordonatorul) dispune băncii să efectueze plata unei sume către un beneficiar, în scopul stingerii unei obligații bănești. Acest document produce efecte juridice doar dacă este semnat de persoana autorizată a ordonatorului. Instanța a stabilit că, prin falsificarea semnăturii lui Pavel Zaițev, a fost viciată voința ordonatorului, iar documentele falsificate au permis efectuarea plăților, fapt ce le conferă caracterul de documente oficiale care acordă drepturi. Instanța a reținut, conform deciziei Curții Supreme de Justiție din 20 martie 2014 (dosar [nr. 4-1ril-2/2014](#)), dispozițiile de plată sunt documente oficiale, deoarece produc efecte juridice, permițând efectuarea plăților. Prin falsificarea semnăturii administratorului, inculpatele au viciat voința acestuia și au cauzat prejudiciul constatat, dovedind latura obiectivă a infracțiunilor prevăzute de art. 196 alin. (4) și art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal. Deși raportul de expertiză nu a constatat că Capcelea și Climciuc au semnat în locul lui Pavel Zaițev în dispozițiile de plată, vinovăția acestora în comiterea acestei infracțiuni de asemenea a fost constatată.

53. Argumentele privind nulitatea actelor de urmărire penală, lipsa contractelor de răspundere materială, neconcordanțele expertizelor ori presupusa implicare a administratorului Pavel Zaițev au fost respinse, întrucât actele de revizie și expertizele contabile confirmă lipsuri semnificative de numerar și marfă. Deși falsul nu este o condiție obligatorie pentru existența abuzului de încredere, în cauză acesta a fost folosit ca mijloc de realizare a faptei. Nu s-au constatat neregularități în procedura penală sau încălcări ale dreptului la apărare, inculpatele fiind informate despre toate actele de urmărire și expertizele dispuse. Instanța a reținut că faptele au fost comise în perioada 2006–2009, fiind infracțiuni mai puțin grave, pentru care termenul de prescripție de cinci ani este împlinit. Prin urmare, inculpatele au fost recunoscute vinovate, dar liberate de pedeapsă penală în temeiul prescripției.

54. Instanța de apel a reținut că, ținând cont de faptul că Anna Climciuc a decedat la 02 septembrie 2019 și nu are succesori care să fi solicitat continuarea procesului penal în vederea reabilitării inculpatei, s-a încetat procesul penal pornit împotriva ultimei din motiv că a intervenit decesul făptuitorului.

55. Cât privește acțiunea civilă formulată de Pavel Zaițev, în numele S.R.L. „Donteh-Plus”, instanța a constatat că întreprinderea fusese radiată din Registrul de stat, pierzând capacitatea de folosință juridică, motiv pentru care procesul civil

a fost încetat. Cererea lui Zaițev de încasare a prejudiciului în nume propriu a fost respinsă, întrucât prejudiciul s-a produs patrimoniului persoanei juridice, nu celui personal al administratorului, iar fondatorul nu răspunde pentru obligațiile societății. Decizia motivată a fost pronunțată la 16 mai 2023.

i. Recursurile examinate

56. La 07 iunie 2023, Pavel Zaițev a depus recurs, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală. El a solicitat casarea deciziei în latura civilă și încasarea din contul condamnatelor a sumei de 12.787.764,42 de lei. El susține că instanța de apel a constatat că S.R.L. „Donteh-Plus” fusese radiată din Registrul de stat, astfel că nu mai avea capacitate de folosință și procesul civil intentat de Pavel Zaițev urma a fi încetat. În realitate, Zaițev, ca persoană fizică și asociat unic, era parte vătămată și beneficiarul efectiv al societății, având dreptul de a formula acțiunea civilă, fiind tras la răspundere subsidiară pentru datoriile companiei. Instanța de apel a respins cererea sa privind încasarea prejudiciului în beneficiul său, argumentând că prejudiciul fusese cauzat persoanei juridice, nu lui nemijlocit, fără a motiva sau analiza probele esențiale. Instanța a apreciat greșit cuantumul prejudiciului, stabilind 507.050 de lei, deși expertiza judiciar-contabilă nr. 2104 indicase 2.338.658 de lei, inclusiv mijloace bănești și marfă neconfirmate prin semnătura destinatarului. Delapidările au afectat capitalul personal al lui Zaițev, garantat prin ipotecarea a două apartamente, care ulterior au fost adjudecate de bancă.

57. La 08 iunie 2023, procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Vitalie Călugăreanu, a depus recurs, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală. Argumentul principal din recurs se referă la reîncadrarea faptei inculpatelor Capcelea și acovenco (Loghin) de la infracțiunea de delapidare a averii străine la abuz de încredere. Instanța de apel a menținut această reîncadrare fără a analiza corespunzător probele care arătau însușirea efectivă a bunurilor și fără a argumenta motivat necesitatea schimbării încadrării. Deși probele (expertize contabile și grafologice, acte de inventariere, declarații) au demonstrat că inculpatele, în funcțiile lor de contabil-șef, contabil și manager de vânzări, au cauzat daune materiale întreprinderii S.R.L. „Donteh-Plus” prin abuz de încredere și falsificarea documentelor, instanța nu a apreciat corect semnul obligatoriu al însușirii, esențial pentru delapidare. Astfel, soluția de recalificare a faptei este considerată nejustificată și motivarea instanței de apel, superficială și contradictorie.

58. La 15 iunie 2023, avocatul Iurii Bordeniuc, în numele lui Galina Capcelea și Natalia Iacovenco, a depus recurs, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 8) și 15) Cod de procedură penală. Recurentul solicită casarea totală a sentinței și deciziei cu dispunerea achitării lui Galina Capcelea și Natalia Iacovenco, deoarece fapta lor nu întrunește elementele infracțiunii. Instanța de fond a recalificat acțiunile lor drept cauzare de daune prin abuz de încredere, dar

probele nu au demonstrat vinovăția condamnatelor și nu s-a dovedit că faptele întrunesc elementele infracțiunii. Urmărirea penală a fost reluată ilegal în 2012, la peste doi ani după scoaterea lor de sub urmărire, fără a exista temeieri noi, contrar principiului interzicerii dublei urmăriri penale. Rechizitoriul a fost considerat insuficient motivat, vag și lipsit de claritate privind faptele, locul, timpul și rolul fiecărei inculpate. În privința sumei de 507.050 lei pretins delapidate, lipsesc probe contabile concludente și indicii clare ale însușirii bunurilor. Instanțele de fond și de apel nu au descris faptele concrete, forma vinovăției și consecințele, preluând necritic rechizitoriul și pronunțând condamnarea pe baza unor probe neverificate și a unor presupuneri, contrar art. 8 și 389 Cod de procedură penală. Instanța de apel nu a examinat cauza conform regulilor primei instanțe, nu a audiat părțile și martorii și nu a analizat toate motivele din apel. De asemenea, nu a fost citat legal moștenitorul inculpatei decedate Anna Climciuc, ceea ce reprezintă o încălcare esențială de procedură.

59. La 14 iulie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat depunerea referinței la recurs, însă nimeni nu a depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

60. La momentul consumării infracțiunii, art. 191 alin. (5) Cod penal prevedea următoarele:

„(1) Delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, ...

...

(5) Acțiunile prevăzute la alin. la alin. (1), (2) sau (3) săvârșite în proporții deosebit de mari, se pedepsesc cu închisoare de la 8 la 15 ani.”

61. Art. 196 alin. (4) Cod penal prevede următoarele:

„(4) Cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o sustragere, se pedepsește cu amendă în mărime de la 1350 la 2350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 3 ani.”

62. La ziua terminării urmăririi penale, art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală prevedea următoarele:

„(4) Încălcarea oricărei alte prevederi legale decît cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – cînd partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță.”

63. La ziua reluării urmăririi penale, art. 287 Cod de procedură penală prevedea următoarele:

„(1) Reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire se dispune de către procurorul ierarhic superior prin ordonanță dacă, ulterior, se constată că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire.

(2) Reluarea urmăririi penale poate fi dispusă și de către judecătorul de instrucție în cazul admiterii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori de clasarea cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire.

(3) În cazul reluării urmăririi penale în condițiile prezentului articol, dacă, pe baza datelor din dosar, procurorul consideră necesar luarea unei măsuri preventive sau unei măsuri asiguratorii, el dispune luarea măsurii necesare sau, după caz, face propunerile respective judecătorului de instrucție.

(4) În cazurile în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire au fost adoptate legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente au afectat hotărârea respectivă. În cazul descoperirii unui viciu fundamental, urmărirea penală poate fi reluată nu mai târziu de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei sau scoaterea persoanei de sub urmărire.”

64. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

5) cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

...

8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde;

...

12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;

...

15) instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză”

65. Articolul 176 Cod civil prevede următoarele:

„(1) Capacitatea de folosință a persoanei juridice se dobândește la data înregistrării de stat și încetează la data radierii ei din registrul de publicitate prevăzut de lege.”

66. Articolul 184 Cod civil prevede următoarele:

„(1) Persoana juridică răspunde pentru obligațiile sale cu tot patrimoniul ce îi aparține.

(2) Membrul persoanei juridice nu răspunde pentru obligațiile persoanei juridice, iar persoana juridică nu răspunde pentru obligațiile membrului, cu excepțiile stabilite de lege sau de actul de constituire.”

67. Articolul 265 Cod de procedură civilă prevede următoarele:

„Instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care:

...

g) reclamantului și/sau pârâtului îi lipsește capacitatea de folosință, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 59 alin. (2);”

MOTIVAREA INSTANȚEI

68. Decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată pe 16 mai 2023. Recursurile au fost declarate pe 07, 08 și 15 iunie 2023. Având în vedere termenul de 30 de zile pentru depunerea recursului, recursurile au fost înaintate în termen.

69. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală (decizia nr. [1ra-854/2022](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

a. Recursul procurorului

70. Recursul procurorului se întemeiază pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală. În esență, recurentul contestă încadrarea juridică a faptei, solicitând reîncadrarea faptei din art. 196 Cod penal în art. 191 Cod penal. Prin urmare, recursul va fi examinat doar prin prisma temeiului de recurs prevăzut la

art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală. Curtea Supremă de Justiție a explicat sensul temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală în decizia nr. [1ra-854/2022](#), § 123).

71. Instanțele care au examinat anterior cauza au reținut că elementul esențial al delapidării îl constituie intenția de însușire a bunurilor. Nici prima instanță, nici instanța de apel, nu a constatat însușirea sumelor și a bunurilor menționate în rechizitoriu. Potrivit acestora, actele de revizie financiară și rapoartele de expertiză contabilă au evidențiat diferențe între soldurile contabile și numerarul efectiv din casierie, însă aceste constatări nu probează însușirea de către cele trei persoane acuzate a sumelor și bunurilor lipsă, sau cel puțin a unei părți a acestora. Expertizele au stabilit că unele dispoziții de plată și documente contabile poartă semnături falsificate, însă nu a fost dovedit că condamnații ar fi beneficiat de pe urma falsurilor. Declarațiile martorilor (vezi para. 23-29) confirmă că sumele de bani treceau prin mai multe persoane, iar încasările și plățile erau efectuate deseori fără documente justificative, în lipsa unui control strict al administratorului. Anume din acest motiv, faptele imputate condamnatelor au fost reîncadrate conform art. 196 alin. (4) Cod penal, deoarece acestea au acționat cu neglijență și lipsă de diligență în administrarea bunurilor societății, cauzând un prejudiciu patrimonial. Completul este de acord cu abordarea curții de apel că, în lipsa însușirii sau a intenției de însușire, fapta nu poate fi încadrată conform art. 191 Cod penal. Prin urmare, recursul procurorului este vădit neîntemeiat.

b. Recursul avocatului Iurii Bordeniuc

72. Recursul dat se bazează pe art. 427 alin. (1) pct. 5), 6), 8) și 15) Cod de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023.

73. Cu referire la pct. 6), avocatul pretinde că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, a admis erori grave de fapt, care au afectat soluția, iar hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Simplul fapt al dezacordului cu motivarea instanței de apel nu cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar temeiul invocat de recurent precum că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, ar trebui interpretat ca o obligație a instanței de apel să combată convingător toate argumentele din apel care, dacă ar fi admise, ar schimba soluția instanței. El nu poate fi interpretat ca obligând instanța să combată argumentele care nu pot avea vreun efect asupra soluției. Acesta este și standardul de motivare impus de art. 6 din CEDO (a se vedea hotărârile CtEDO [Moreira Ferreira v. Portugalia \(nr. 2\)](#), 2017, § 84 și [S.C. IMH Suceava S.R.L. v. România](#), 2013, § 40). De asemenea, instanța de apel poate, printr-o declarație generală, să respingă argumentul invocat în apel, subscriind motivării convingătoare a primei instanțe pentru respingerea argumentului respectiv (a se vedea hotărârile CtEDO [Garcia Ruiz v. Spania](#), 1999, § 26; [Stepanyan v. Armenia](#), 2009, § 35).

74. Argumentele privind pretinsa încălcare a principiului interzicerii dublei urmăririi penale și reluarea ilegală a urmăririi în anul 2012 nu pot fi reținute. Prin ordonanța din 13 februarie 2010 Capcelea și Iacovenco (Loghin) au fost scoase de sub urmărire penală pentru lipsa probelor concludente. După apariția rezultatelor expertizele contabile (15 aprilie 2010) și grafoscopice (13 februarie 2010), ordonanța din 2010 a fost anulată, iar la 21 septembrie 2012 condamnatele au fost din nou recunoscute în calitate de învinuite. Acest argument se referă la un incident care determină nulitatea relativă (a se vedea decizia nr. [1ra-175/25](#), § 56). Potrivit art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, în versiunea în vigoare la ziua terminării urmăririi penale (vezi para. 62), persoana care consideră neîntemeiată ordonanța de reluare a urmăririi penale trebuia să ceară anularea până la finalizarea urmăririi. Apărarea nu au făcut uz de acest drept procesual. Pentru prima dată, acest aspect a fost invocat în instanța de fond, în anul 2016 (vezi para. 15), peste mai mult de trei ani de la terminarea urmăririi penale. În aceste condiții, argumentul este invocat tardiv.

75. Instanța de apel a constatat că pretinsa lipsă de claritate a rechizitoriului nu reprezintă un motiv de casare. Actul de învinuire conține descrierea faptelor, perioada, cuantumul prejudiciului invocat și rolul fiecărei condamnate. Cauza a fost examinată timp de peste 10 ani în instanța de fond și de apel, ceea ce a permis apărării să înțeleagă natura învinuirii aduse, pentru a permite o apărare efectivă. Prin urmare, acest argument este vădit neîntemeiat.

76. Instanța de apel a examinat cauza în limitele apelurilor declarate, în baza probelor administrate la fond. Neaudierea unor martori în instanța de apel nu constituie o încălcare esențială, întrucât instanța de apel nu este obligată să repete întregul probatoriul decât dacă părțile insistau pe reaprecierea probelor testimoniale. Prima instanța, atunci când a dat apreciere declarațiilor martorilor, a acceptat poziția apărării, că la compania S.R.L. „Donteh-Plus” nu era o evidență corespunzătoare a bunurilor și banilor. Anume din acest motiv, instanța a reîncadrat fapta la art. 196 Cod penal. Instanța de apel a subscris acestei aprecieri a declarațiilor martorilor. Prin urmare, și acest argument este vădit neîntemeiat.

77. Recurentul a indicat că nu au fost întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal. Completul este de acord cu instanța de apel că probatoriul administrat confirmă comiterea de către condamnate a infracțiunii prevăzute de art. 196 alin. (4) Cod penal. Condamnatetele însăși au susținut că la întreprinderea la care activau nu exista o evidență corespunzătoare a bunurilor și banilor, deși aceasta era una din atribuțiile lor de serviciu. Este incontestabil că, ca urmare a acestei omisiuni a condamnatelor, a fost cauzat un prejudiciu material. Prin urmare, și acest argument este vădit neîntemeiat.

78. Privitor la temeiul de recurs stabilit de art. 427 alin. (1) pct. 15) Cod de procedură penală, recurentul nu a dezvoltat acest temei de recurs. Prin urmare, și în această parte recursul este inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

79. În ceea ce privește art. 361 alin. (2) Cod penal, completul ajunge la concluzia de a admite în parte recursul. Completul este de acord cu instanțele ierarhic inferioare că dispozițiile de plată reprezintă documente oficiale. Analizând ansamblul probelor administrate, completul reține că falsificarea semnăturii lui Pavel Zaițev pe o dispoziție de plată (nr. 43) a fost comisă de către Natalia Iacovenco (Loghin), fapt confirmat prin raportul de expertiză grafoscopică nr. 1487 din 08 iulie 2011 (vezi para. 18). Din declarațiile martorilor audiați, din rapoartele de expertiză financiar-contabilă și grafoscopică, precum și din celelalte materiale ale cauzei, nu s-a stabilit cu certitudine cine a falsificat celelalte dispoziții de plată (vezi para. 23-29). De asemenea, nu a fost demonstrat că cele două cunoșteau că semnătura de pe acele dispoziții de plată sunt false. Prin urmare, Galina Capcelea și Anna Climciuc urmează a fi achitate în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, deoarece fapta nu a fost comisă de ele.

c. Recursul lui Pavel Zaițev

80. Recursul declarat de Pavel Zaițev este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală. Recurentul susține doar că instanțele de judecată neîntemeiat au respins acțiunea civilă. Din acest motiv, recursul v-a fi examinat doar prin temeiul pct. 6) Cod de procedură penală.

81. Instanța de apel a notat că acțiunea civilă vizează eventualele prejudicii cauzate S.R.L. „Donteh-Plus”. Pavel Zaițev solicită ca despăgubirile să-i fie acordate lui, în calitate de unic asociat și garant al companiei.

82. Din extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice rezultă că S.R.L. „Donteh-Plus” a fost radiată, fapt confirmat chiar de recurent. În temeiul art. 265 lit. g) Cod de procedură civilă (vezi para. 67) și art. 176 alin. (1) Cod civil (vezi para. 65), o persoană juridică radiată din Registrul de stat nu mai poate fi subiect al drepturilor civile, inclusiv al unui proces judiciar. Conform art. 184 alin. (1) și (2) Cod civil (vezi para. 66), patrimoniul societății comerciale este separat de patrimoniul persoanei fizice care a constituit-o.

83. Chiar dacă Pavel Zaițev a fost unicul asociat al S.R.L. „Donteh-Plus”, aceasta nu îi oferă dreptul automat de a pretinde prejudiciile cauzate companiei. Din materialele cauzei rezultă că S.R.L. „Donteh-Plus”, înainte de a fi radiată din Registrul de stat, era insolubilă, iar o parte din averea lui Zaițev a fost luat de bancă în contul stingerii datoriilor acestei companii. Instanța nu cunoaște care era mărimea datoriilor S.R.L. „Donteh-Plus” la momentul radierii și nici dacă prejudiciul pretins cauzat de către condamnate a determinat incapacitatea de plată a acestei companii. Instanța nu poate specula cu aceste aspecte, deoarece, conform art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală, hotărârea judecătorească nu se poate baza pe presupuneri. Mai mult, Pavel Zaițev a fost și administratorul

S.R.L. „Donteh-Plus”. Este imposibil că un administrator diligent să nu fi observat timp de peste trei ani lipsuri importante de bunuri și bani de la compania pe care o administra. Specialiștii au constatat că la S.R.L. „Donteh-Plus” nu au fost făcute inventarieri anuale, iar circulația banilor nu era documentată corespunzător. Aceste omisiuni nu pot fi imputate doar persoanelor responsabile de finanțele sau evidența bunurilor companiei, ci și administratorului companiei. Prin urmare, recursul lui Pavel Zaițev este vădit neîntemeiat.

84. Drept consecință, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) și art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. d) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile declarate de Pavel Zaițev și procurorul Vitalie Călugăreanu și admite în parte recursul avocatului Iurie Bordeniuc împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău 07 martie 2023, în ceea ce privește învinuirea în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal;

Rejudecă cauza în partea învinuirii în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal și:

- a. casează în această parte sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, din 28 decembrie 2016 și decizia Curții de Apel Chișinău 07 martie 2023; și
- b. pronunță o nouă hotărâre prin care Galina Capcelea și Anna Climciuc se achită în ceea ce privește infracțiunea prevăzută de art. 361 Cod penal, deoarece fapta nu a fost săvârșită de ele.

În rest, respinge recursul avocatului Iurie Bordeniuc și menține sentința și decizia Curții de Apel Chișinău 07 martie 2023.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Vladislav Gribincea

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Alexandru Negru